

Đàn cuốc

KIM ĐỒNG

MỤC LỤC

1. — GIÓ VÀ CÁNH ĐỒNG	NGÔ VĂN PHÚ
2. — ĐÀN CUỘC	NGUYỄN QUỲNH
3. — ÔC SÊN HỢM MÌNH	VÂN LONG
4. — MỘT CUỘC THI	HỒI TIẾN ĐÀ
5. — NƠI BÀN KHOẢN CỦA BÉ DA HƯƠNG	VÂN BIÊN

GIÓ VÀ CÁNH ĐỒNG

Cánh đồng rộng mênh mênh.

Gió thổi mênh mông.

Gió là bạn của cánh đồng. Mùa nào gió cũng về với cánh đồng.

Mùa nóng có gió nồm. Mùa lạnh có gió bắc. Cánh đồng chơi rất thân với hai bạn ấy. Gió mùa về, khoác cái áo choàng thật lớn. Mùa hè rủ sấm đi xa tít xuống tận phương nam. Gió bắc về, nặng hiền hơn, không nghịch ác thấp lửa suốt từ sáng đến tối.

Gió bắc về, bầu trời xanh lam lạng lẽ, hiền dịu. Núi tím thẫm, ngấn lên màu sắc rực rỡ nhất trong năm, đến nỗi cứ tưởng là núi mọc lên.

Gió bắc về, cánh đồng mừng rỡ. Ngọn lúa vươn lên xanh mượt mà. Gió bắc thăm thì :

— Chị Lúa ! Chị Lúa ! Lớn lên đi ! Lớn lên đi ! Hãy như các em bé mỗi năm mỗi lớn. Năm tấn, sáu tấn, bảy tấn..., rồi mười tấn nhé !

Gió là bạn của cánh đồng...

Các giống lúa đều ưng gió bắc mùa thu. Thứ gió này còn gọi là gió hanh heo đấy! Cánh đồng gọi gió-bắc-mùa-thu là họa sĩ vẽ tranh phong cảnh. Bác ta ưa những màu dịu, ấm mà sâu. Tranh của bác nhiều màu sắc, nhiều dáng vẻ, nhưng màu sắc dáng vẻ của bác thì không ai thấy nổi. Ta chỉ cảm thấy qua sự lay động của cỏ, của lá, của ngọn lúa, của sự chuyển động nhẹ nhàng qua má, làn da tay.

Ấy là mùa thu.

Về mùa đông, gió bắc trở nên khó tính. Gió xóa trời xanh lam đi, thay vào nền mây xám, đôi lúc bầm màu chì. Trời càng ngày càng thêm rét.

Những năm xa lắc xa lơ, trước Cách mạng tháng Tám, cánh đồng mùa đông buồn lắm. Ruộng trơ cuống rạ, đất xám ngoét tím bầm như da người bị đánh. Đất bỏ không. Mương phai chẳng có. Chân đồng chiêm sâu tòn ten vạt vạt lúa chiêm. Từ ngày có hợp tác xã, khi gió bắc tung hoành, chính là mùa phơi ải. Từ đó, gió bắc không mang tiếng rong chơi vô ích trên cánh đồng nữa. Gió biết làm cho đất trắng dần, xộp toại ra, đề, đến ngày giáp tết ruộng được ngà, cây lúa cấy xuống chóng bén rễ.

Gió bắc thì thầm hỏi:

- Cánh đồng phơi đất làm gì thế?
- Phơi đất cho đồng bầy tấn đấy!
- Thế tôi phải làm gì giúp bạn nhỉ?

Cánh đồng hát:

*Gió lên! Mời gió lên!
Cho đất cày mau ới
Cho dây cấy dăng hàng
Cho màu xanh trở lại
Cho thêm gặt mùa xuân*

Nhưng cùng đi với gió bắc còn có mưa dầm. Mưa dầm rủ gió bắc rong chơi, đi đến đâu đề lại

những quãng đường lằm lội nhóp nháp. Hai bác gần bó với nhau hay bày bàn ra thế thì chẳng ai ưa được! Bầu trời xăm xì như làm mặt giận. Đất không tươi, ruộng không ải, mạ non tái đi vì rét. Mưa dầm gió bắc càng lâu, cánh đồng càng chậm xanh. Lúa cấy xuống, cầm cây, không vươn lên nổi. Nhưng phía đồng rau, ruộng khoai tây, ruộng xu hào cứ xanh rờn rờn đến nỗi các loài cây trên đồng phải phát ghen. Đám cải bắp, xà lách lại trắng ngần mơn mớn, trắng có ngần ra. Mưa dầm không chơi lâu được với ai, một vài tháng là bỏ bạn rong chơi phương khác.

Cánh đồng nghĩ :

— Ô! Sao không biến những đồng lúa thêm một vụ đông nữa nhỉ? Cũng phải giúp anh mưa dầm thành người có ích chứ!

Vụ đông trong lịch trồng cấy của hợp tác xã ra đời.

Trời lạnh. Khoai tây xục củ. Lá càng lụi củ càng to. Những cây cải bắp cuốn tròn vo, lá vừa quăn vừa giòn, ai trông thấy cũng nghĩ ngay đến bữa rau luộc đầu mùa ngon ời là ngon! Củ xu hào bằng ông bình vôi. Cây xà lách ăn với xốt cà chua trong mùa rét thật là tuyệt... Chỉ vật mạ lúa Nông nghiệp 8 vất vả đôi chút. Không sao! Nước và tro sẽ làm cho mạ ấm! Mưa dầm làm được việc có ích mà không biết. Mưa dầm hỏi gió bắc:

— Sao năm nay cánh đồng đẹp thế?

— Một phần nhờ bác đấy!

— Thật không?

— Hỏi mà xem!

Mưa dầm dè dặt hỏi:

— Cánh đồng ơi! Có phải mình cũng tưới được cho rau khoai tươi tốt không?

— Phải đấy!

— Thế cánh đồng không rét ư!

Cánh đồng hát:

Khoai tây đã mập củ

Bắp cải béo, tròn căng

Cây trồng theo thời tiết

Hoan hô bác mưa dầm

Từ đó, mưa dầm rất vui vì không còn mang tiếng đem buồn bã đến cho mọi người nữa.

Mặt trời không còn ngủ trong đám chăn mây dày nữa. Chuyền trời.

Hoa gạo nở bùng trên bờ đê. Gió nồm về! Gió nồm về! Nắng trong như lọc. Hoa bưởi, hoa muống, hoa vải, hoa nhãn nối nhau tỏa hương. Đàn ong sinh nở, chia tồ. Bướm đồng bay tím lỏi đi. Sấm mùa hạ ồn ào. Phương đông chớp vàng lóe. Nắng ngày càng ong, có màu lửa sáng. Ai đi ngoài đường không mũ nón, nắng trùm rất mặt. Trời nóng hần, có buổi mặt đường tưởng như nếu ủ bụi nhùi sẽ thổi được lửa lên.

... nối nhau tỏa hương

Những cơn gió nồm mới mát làm sao, gió mang trong mình hơi nước.

Lúa hỏi đùa :

— Bác gió nồm có sợ nước không ?

— Tôi mà sợ nước ! Bác thì có ! Mưa rào là bạn của tôi !

— Đố bác dâng nước ngập nổi cánh đồng đấy !

Gió gọi mưa rào đến. Mưa một trận ngập lưng cây lúa. Nước đầy phê phê tràn bờ. Cá trong ao rủ nhau rong rêu khắp cánh đồng, chọn vùng sinh nở.

Sau một đêm, lúa dậy thì con gái. Không nhận ra nổi, gió nồm thốt lên :

— Sao cánh đồng đẹp thế !

— Nhớ bác đây, bác gió nồm trẻ trung ạ !

Nhưng gió nồm thân với nắng. Nắng mùa hè tính tình nóng nảy, truyền cái tính nóng như lửa cho gió. Gió và nắng giận nhau thành bão. Gió đem mưa đến đuổi nắng đi. Mưa kéo dài. Mỗi cơn giận nhau ấy, lúa ngập, hoa màu giập nát, cây cối đổ ngã nghiêng, mùa quả không sai. Nhưng cánh đồng vốn thông minh bền vững lên những ô vuông xanh cây chắn gió, ngăn những cơn giận mất khôn của bão, làm cho bão nguôi dần, hối hận, lĩnh trốn đi mất. Nắng về. Gió làm lành với nắng. Nắng dịu đi. Trời đẹp. Gió và nắng đều chịu cánh đồng là giỏi.

Gió nồm hát :

Cánh đồng ai nhuộm
Mà bát ngát xanh
Bão, nắng tung hoành
Màu xanh vẫn thắm

Cánh đồng hát :

Mẹ của cánh đồng
Là những xã viên
Cha của cánh đồng
Chính là hợp tác
Người là hoa đất
Đất nhuộm lúa xanh

Gió nồm rất vui vừa đi vừa hát, hát ca lời của mình lẫn lời của cánh đồng, hát đi hát lại ngân nga.

Gió bắc lại về, chào cánh đồng từ xa :

— Chào cánh đồng thân yêu ! Chúc chị đẹp gấp năm gấp mười năm ngoái !

Cánh đồng nhanh nhẩu cất lời thăm thiết :

— Chào chị ! Chúng tôi đã dành những chiếc áo choàng đẹp nhất tặng chị. Vụ đông này mở từ đình Hoàng Liên Sơn đến tận chân sóng biển đông.

1973

NGÔ VĂN PHÚ

ĐÀN CUỐC

Mùa hè đến. Ánh nắng dát vàng trên mặt đất. Ánh nắng in hình hoa lá xuống góc sân, mặt đường. Bầu trời lúc nào cũng trong xanh rộn ràng tiếng chim hót.

Có một cái ao bèo bấy lâu im lìm, bỗng chốc cũng rộn hẳn lên. Vợ chồng chim sâu ngó nghiêng, tìm các lá bèo tây to bản khâu lại làm tổ. Bác Cò lả từ đâu lao xuống như một quả bóng lửa. Bác đậu yên ả trên cọng một chùm hoa bèo màu tím, vươn cái cổ dài quá ngọn bèo, ngo ngoáy tìm bạn.

Rồi một buổi sáng có một chú chim lạ màu tro xám từ đâu lượn xuống mặt bèo. Hai chân chú dài, màu chì, đứng lặng trên đám bèo đã tàng từ mùa đông trước còn lại. Chú chớp chớp cánh khoe cái ức màu trắng như chiếc khăn phin nồn quảng cò, ngúng nguẩy màu đuôi ngắn cũn. Rồi như một trò ảo thuật, chú biến mất, không một tiếng động, vào ao bèo xanh đậm điểm đầy hoa tím. Chốc sau,

giữa đám bèo tây um tùm nhất nghe có tiếng lách cách khe khẽ hệt như hai lá cặp tóc của một cô bé nào đó nhíp nhíp vào nhau. Và từ đấy bay vù lên những gã cào cào cánh xanh pha tía. Tiếng cào cào búng tí tách đầu đó dưới bèo sâu. Hẳn chú chim màu tro xám đang lũng bắt sâu bọ, côn trùng dưới lá rậm !

Rồi êm ả trở lại. Từ trong một đám bèo mượt nhất bay lên một thứ tiếng thoảng nghe thấy buồn, nhưng nghe kỹ lại vui vui tha thiết :

— Cuốc ! Cuốc ! Cuốc ! Cù... uốc... cuốc cuốc.

Chú chim lạ màu tro xám kia đúng là chú cuốc rồi. Nhưng không phải chú kêu sầu. Cuốc đang vui, cất tiếng hát gọi bạn !

Ai mà nỡ khuấy động, quấy rầy cảnh vui yên ả ấy ! Chú cuốc vẫn giọng đều đều đưa vông :

— Cuốc cù uốc cuốc cuốc !

Lát sau trên mặt bèo xanh nhuộm nắng bóng vạch một đường dài màu xám. Chẳng có cặp mắt tinh nào nhìn rõ được vệt vạch lạ kia. Nhưng chỉ chớp mắt thôi, một « quả bóng » màu tro xám rơi là xuống đám bèo tàng rất lẹ rất êm. « Quả bóng » bỗng cựa mình và chớp lên đôi cánh màu tro. Bây giờ thì đã rõ : lại một cô hoặc chú cuốc nữa mới tới — Vẫn màu tro xám, chân màu chì, mầu đuôi ngắn cùn luôn luôn ngoe nguẩy. Vẫn chiếc khăn quàng cổ, chỉ có khác là màu trắng vỏ trứng. Hẳn đây là cô cuốc. Vốn tính cẩn thận, cô cuốc quay nhìn

... lại một cô hoặc chú cuốc nữa mới tới

xung quanh. Cô đưa đôi mắt tròn xoe, có đường viền màu trắng quanh mi, nhìn e ngại. Rồi nhón bước, cô cuốc lùi nhanh vào đám bèo.

Từ trong đám bèo rậm, chú cuốc kêu lần nữa, thì cô cuốc cất cánh bay tung lên. Cùng lúc chú cuốc cũng cất cánh. Rồi cả hai so cánh bay lượn trên mặt ao, khi là sát ngọn bèo, khi vượt lên cao.

Một ngày vui qua đi ! Rồi ngày nữa. Cuốc bố và cuốc mẹ bận rộn tha rác làm tổ. Đôi cuốc đi về như thoi đưa, mò cặp những cọng cỏ khô, kền kàng vướng víu. Đến ngày thứ ba giữa cụm bèo tốt nhất thấp thoáng bóng một tổ cuốc hình rế. Tổ cuốc được đan kín, bên ngoài phủ những lá bèo khô. Cái tổ là nơi gửi gắm, nuôi nấng đàn cuốc con sau này, phải hết sức kín đáo, cẩn thận.

Chẳng bao lâu trong cái tổ xinh xắn kia, xếp đều đặn sáu quả trứng. Sáu quả trứng màu trắng đốm nâu, tròn trịa như những quả nhót tơ.

Và từ đó, chẳng ai thấy đôi cuốc cùng đi về bay lượn như những hôm nào nữa. Khi thì một mình cuốc bố chốc chốc lại từ xa, mò kẹp một gã cào cào, quạt cánh sà xuống cạnh tổ; cũng có lúc chỉ một mình cuốc mẹ tha thẩn bên bờ ao. Thảng hoặc vào những lúc chập tối hay giữa trưa, đôi chim đứng rìa lông cho nhau bên một gốc bèo kín lá. Nhưng cũng chỉ chốc lát thôi, cuốc mẹ lại bay về với tổ trứng. Còn cuốc bố rón bước vào rừng bèo, để rồi từ đó lại vang lên tiếng lách cách vui

vui như hai lá cặp tóc của các cô bé nhíp nhíp vào nhau. Đây là những ngày đôi cuốc thay nhau ấp trứng.

Một ngày kia, những "quả nhót tơ" màu trắng điểm hoa nâu gồ lên những màu vỏ. Cuốc mẹ đào nhẹ những quả trứng xinh và nghiêng nghiêng đầu nghe ngóng. Từ những mảnh vỏ gồ ấy phát ra những tiếng kêu chíp chíp rất nhẹ, rất đáng yêu, chỉ có cuốc mẹ mới nghe thấy. Rồi mỗi quả trứng tách ra làm đôi, đều đặn, để một cuốc con xinh xắn ra đời. Những cô chú cuốc con lông tơ đen mượt phút chốc kêu râm ran cả tổ, tiếng vọng lan rộng trên mặt nước ao bèo.

Cuốc mẹ bận rộn cặp những mảnh vỏ trứng vớt ra ngoài tổ. Phải hết sức tránh những gì vướng víu để con khỏi ngã xuống ao. Cuốc bố đậu trên một cọng bèo bên cạnh, chăm chú nhìn cái tổ rộn rịp.

Khi lũ cuốc con chui cả vào cánh mẹ, cuốc mẹ lại nằm yên, mắt lim dim nghe những cái đầu rúc rích yếu ớt bên nách cánh.

Cuốc bố cất cánh bay đi. Chốc sau chú lại quay về, mò kẹp chặt một gã cào cào. Loài cuốc không phải mớm mồi cho con, mà cuốc mẹ cần được chăm sóc để có sức nuôi nấng đàn con riu rít kia.

Lũ cuốc con ngủ yên trong lòng mẹ suốt cả ngày, suốt cả tối. Cuốc mẹ thức chong đêm. Cuốc

bố cũng đậu trên cọng bèo cạnh tờ không ngủ. Chốc chốc lại có tiếng «túc túc» trong đêm lặng, chẳng ai biết tiếng cuộc bố hay cuộc mẹ. Nhưng chắc chắn lũ chuột cống, cây nhong mon men đến gần tờ, cuộc bố sẵn sàng kéo kẻ thù đuổi theo mình để con được yên ổn.

Hôm sau, khi mặt trời tỏa tia nắng đầu tiên, cuộc mẹ nhẹ nhàng ra khỏi tờ, rón rén lần theo các cọng bèo. Lũ cuộc con riu rít lần theo từng cọng bèo một như chân mẹ bước. Thế là cuộc con tự kiếm lấy mồi. Nhưng trông nom sáu cô chú cuộc con này đâu có dễ. Đàn con tinh nghịch không hề biết sợ. Chúng thường kéo sát vào hè các ngôi nhà cạnh đấy, nhón nhó trước mặt các chú bé nghịch ngợm. Có khi đàn cuộc con vượt xa ao bèo sà vào các vườn rau, riu ra riu rít như đàn gà con. Những lúc ấy cuộc bố và cuộc mẹ lo lắng, quên cả ăn, ngهن cao cò, ngó nghiêng, trông nom các con. Phải dạy cho lũ con nghe lời mới được. Cuộc mẹ cất tiếng kêu: «túc túc túc!».

Tiếng kêu lo lắng của cuộc mẹ không phải lúc đầu lũ con đã nghe ra. Nhưng rồi dần dần chúng hiểu. Và sau đó mỗi lần nghe tiếng mẹ «túc túc...!» kêu nhặt, lũ con vội vàng biến vào gốc bèo, bụi cỏ, đồng rác... nằm im như đất. Bao giờ có tiếng mẹ gọi «cục cục cục...!» đều đều chúng mới vùng ra, rộn ràng, riu rít như cũ. Cứ thế, đàn cuộc khôn dần. Chẳng bao lâu chúng đã lớn. Mùa thu đến,

IN 965/86

22201

2846

Tr: 41/63/1/1

LA: 2074/90

Lũ cuộc con riu rít làm theo...

lũ cuốc con đã đủ lông cánh, chia nhau tò đi các ngả. Cuốc mẹ và cuốc bố cũng đi nốt.

Rồi mùa thu qua, mùa đông đến. Đông qua, xuân tới rồi sang hè. Những chùm hoa phượng đỏ ối cả nền lá xanh dọc đường, màu tím phủ kín mặt bèo, chim chóc lại đổ về đây, trên cái ao này. Cuốc bố lại từ đầu trở về tổ cũ, cất tiếng gọi đàn. Và không chỉ như năm trước, năm nay có tới bốn đôi cuốc về với ao bèo, về với cái tổ yêu thương cũ. Cuốc mẹ màu lông tro xám đã ngả nhạt, nhưng ra chiều rất vui. Vì nom kia, cuốc mẹ đang đứng trên một mảng bèo âu yếm nhìn những cặp cánh khỏe khoắn của đàn con chao lượn xung quanh.

thuongmaitrung.vn
NGUYỄN QUỲNH

ỐC SÊN HỢM MÌNH

Ốc sên rất bức khi nghe người ta bảo mình là chậm chạp. Ai cũng chỉ biết quen miệng «chậm như sên»! - Làm như trên đời này không có cái gì chậm chạp hơn nữa. Thực ra thì mình có chậm lắm đâu! Này nhé! Buổi sáng sớm mình còn ở bụi khoai nước góc vườn. Buổi chiều, giữa một trận mưa đầu mùa tuyệt đẹp, mình đã leo tót lên tàu chuối ở giữa vườn rồi. Cả khu vườn này, đâu mà mình chả tới được!

Muốn chứng minh cho sự nhanh nhẹn của mình, Ốc Sên nhìn quanh vườn, tìm một đối thủ để thách đấu.

« A đây rồi! Anh sâu Róm ơi! Có dám chạy thi với tôi không? »

Sâu Róm sau bữa ăn đang nằm ườn tránh nắng phía dưới tàu lá chuối, xù cái mình đầy lông lên mà đáp:

— « Ừ! Tớ cũng đang muốn đi dạo cho « tiêu cơm » đây! »

Có dám chạy thi với tôi không ?

— « Thế đằng ấy đi dưới gân lá, tớ đi trên gân lá xem ai tới đầu lá trước nhá ! »

Sâu Róm chưa kịp gật đầu, anh chàng Ốc Sên hiểu thắng đã vươn hai cái râu ra phía trước lết đi được một đoạn. Phải tranh thủ phục hồi lại danh dự chứ !

Sâu Róm bò dưới gân lá dày nên Ốc Sên không thể nhìn bóng mà đoán biết Sâu Róm đã đi tới đâu. Tốt nhất là cứ lết thật nhanh, không nghỉ một phút nào.

Nhưng Ốc Sên đi chưa được nửa đường đã nghe đầu lá có tiếng gọi : « Thế nào ? Đằng ấy đi gì mà chậm như ... Sên ấy ? ». Ốc Sên ngừng đầu, dùng đưa hai cái râu có vẻ ngượng, chữa thẹn : « Thi với đằng ấy thì chỉ thiệt ! Đằng ấy có bao nhiêu là chân, thân hình thì như... như cái đoàn tàu hỏa ấy !... Kề gì ! » Ốc Sên còn định làm bầm thêm vài câu, Sâu Róm đã ngắt lời :

— « Thế thì cậu thi với cái anh chàng không chân kia vậy nhé ! »

Ốc Sên nhìn xuống gốc cây : một chàng Rắn Ráo đang cuộn khúc. Dù chủ quan đến mấy, Ốc Sên cũng đã nhận rõ được đối thủ của mình. Chả đại ! Cái lão không chân ấy chỉ nhoài ra vài cái thì mình bò cả buổi cũng không tới. Ốc Sên co mình lại : « Cậu giễu tớ đấy à ? Thân anh ấy dài gấp mười tớ, thi thế nào được ! »

Sâu Róm vốn ghét cái tính hiếu thắng của Ốc Sên nên vẫn không buông tha: «Này, thế đẳng ấy chạy thi với cái cậu tí hon kia vậy!». Một anh Kiến Gió đi trình sát tìm mồi vừa lướt tới. Ốc Sên trợn mắt, lắc đầu: «Nó bé nhưng mà bé hạt tiêu! Chả thể lại được gọi là Kiến Gió. Ai dám chạy thi với gió!»

«Thi với ai cậu cũng thua, vậy mà người ta có bảo «chậm như Sên» thì lại tự ái!»

Ốc Sên đuối lý ngay râu ra. Nhưng nó vẫn hậm hực chưa chịu. Đột ngột một tiếng động làm Ốc Sên giật mình, theo thói quen, nó thụt đôi râu rồi thụt cả cái đầu vào trong vỏ, chờ một lúc thật yên ắng mới khẽ ló ra một bên râu, đưa đi đưa lại thăm dò rồi thò nốt râu kia, rồi mới thò cả cái đầu ra ngoài:

— Cái gì thế? Hả Sâu Róm? Động đất à?

Sâu Róm phì cười:

— Có một cành phi lao nhỏ rụng xuống mà cũng tưởng động đất. Người ta còn bảo yếu như Sên, nhát như Sên nữa đấy!

Nhưng lần này, Sên ta không tự ái, mà lại ngược nhìn lên cây phi lao ở góc vườn sừng sững mọc vượt lên trên bụi chuối. Ốc Sên như suy nghĩ một điều gì rất hệ trọng. Bất ngờ nó nhìn cây phi lao mà thốt lên:

— Này bạn Sâu Róm! Bạn đừng coi thường tôi! Tôi phải cái chậm chạp thật, nhưng ít ra cũng còn hơn cái anh chàng to xác kia cứ đứng ì một chỗ, chôn chân xuống đất, chẳng đi được tới đâu lấy một bước!

Sâu Róm ngạc nhiên về sự so sánh lạ lùng đó. Nhưng bản tính vốn không thích nhiều lời, nên nó chỉ nín lặng. Nếu như là người, chắc nó sẽ nhún vai một cái, rồi bỏ đi. Đẳng này là Sâu Róm, nên nó chỉ biết xù lông lên, rồi ngủ tít.

Còn Ốc Sên thì khoái chí lắm. Nó cứ bò đi bò lại để giễu anh chàng phi lao không biết đi. Ốc Sên vui được một ngày (một ngày đối với Ốc Sên là cả một quãng đời quan trọng). Hôm sau Sâu Róm nhận ra một điều, nó gọi Ốc Sên mà bảo:

— Này! Đẳng ấy bảo anh Phi Lao chỉ đứng nguyên một chỗ phỗng? Không đâu! Hôm nọ anh ấy ở dưới mái nhà, hôm nay anh ấy đã vượt lên trên mái nhà rồi. Thế nghĩa là anh ấy không đứng một chỗ, có điều là anh ấy đi theo kiểu của anh ấy.

Quả nhiên Phi Lao có cách đi của Phi Lao thật. Anh chẳng để ý gì đến con Ốc Sên hiếu thắng và hay ganh tị. Anh cứ hướng vào cái khoảnh không trung trong sáng, xanh ngắt, lúc nào cũng đầy ắp gió mà vươn tới.

Ốc Sên vốn hay «lý sự cùn», vừa nghe Sâu Róm nói đã cãi bướng: — «Đi cái kiểu của Phi Lao ấy à? Xì! Còn chậm hơn tớ nhiều! Theo các cụ nhà tớ

kề lại: đề vượt khỏi bức tường bằng đá xếp, anh ấy đã phải đi lâu bằng mấy chục đời Ốc Sên nhà tớ. Như thế thì không thể nói « chậm như sên » được ».

Đề chứng minh cho Sâu Róm thấy đạt tới đỉnh cao của anh Phi Lao chẳng khó khăn gì, Ốc Sên quyết định mình phải leo lên tận ngọn phi lao với một thời gian ngắn nhất.

Trước khi vào cuộc hành trình, Ốc Sên ta đã ních một bụng lá chuối thật no căng, bởi vì cái món lá phi lao thật là vô vị, không phải là món ưa thích của nhà Ốc Sên.

Ốc Sên đã phải leo ba ngày mới tới cái tằm cao ấy. Tuy vậy, Ốc Sên vẫn lấy làm hài lòng vì nghĩ rằng quãng đường ấy Phi Lao đã phải đi mất đến ba năm. Ốc Sên leo được tới nơi thì gần như kiệt sức, vừa mệt lại vừa đói. Thêm nữa, ngọn cây mảnh dễ cứ rung lên dữ dội. Vốn quen ở nơi ẩm ướt tối tăm, Ốc Sên bị choáng ngợp vì cái nơi trong lành lộng gió này. Ốc Sên đầu vầng mắt hoa, cố sức bám chặt lấy ngọn cây mà không bám nổi.

Vì thế, lần trở về đất nó phóng nhanh vô cùng, nhanh hơn cả những loài có cánh bay nhanh nhất. Ốc Sên lao xuống như một gã giặc lái máy bay Mỹ nhảy dù mà dù không mở.

Nhìn đồng vỏ vỡ nát lẫn với xác Ốc Sên, chỉ có Sâu Róm là còn chút thương hại thằng bạn hay ganh tị của mình. Còn cây cối trong vườn, nhất là các chị chuối thì cứ đứng vỗ tay mà reo.

... phóng nhanh vô cùng nhanh

Thế là bớt được một kẻ ăn bám cứ nhờ những tà áo lụa xanh nõn của người ta mà chén !

Còn anh Phi Lao thì ngờ ngác không hiểu chuyện gì đã xảy ra. Vì suốt thời gian Ốc Sên « độ sức » với anh, cơn bão số 8 đã bắt đầu tràn vào vùng này. Anh và các bạn phi lao khác còn bận túi bụi về việc chống bão.

Anh và các bạn anh đã dàn thành một đội ngũ suốt dọc bờ biển này để đánh nhau với gió mạnh, bảo vệ cho khu vườn thân yêu và những cánh đồng trong kia khỏi bị tàn hại.

VÂN LONG

MỘT CUỘC THI

Hàng năm các loài vật có tục mở một cuộc thi. Những con vật mới lớn lên con nào cũng phải qua lần thử sức, thử tài ấy, mới được coi là đã khôn lớn, được tách khỏi mẹ, sống tự lập.

Sắp đến ngày thi, mẹ con nhà chó rất lo. Sáng sáng chó con tập chạy theo mẹ và chiều đến, ngồi ngoài cửa bên mẹ để tập nhận mặt loài vật :

— Đây là bác gấu thích ăn mật ong.

— Kia là ông voi khỏe lắm, nhưng lại hay bị kiến trêu.

— Đây là thím khỉ rất sợ mắt tôm ..

Chó con cứ chăm chú nhìn để nhận mặt và nhảm tên theo mẹ. Nhớ lại quên ! Quên lại nhảm ! Nhảm lại nhớ !

Mèo con cũng ở tuổi ấy, nhưng mèo yên trí vì mèo rất tài chạy nhảy. Họ hàng nhà mèo lại có tiếng là thông minh. Mèo con bảo mẹ :

— Mẹ chỉ cần đục một cái lỗ nhỏ thật xinh, hai mẹ con mình ngồi trong bếp nhìn ra, ai đi qua, mẹ dạy cho con nhận mặt .. con thông minh của mẹ

chỉ cần học thể thôi, mà lại không ai biết là con phải học đề dự cuộc thi như thằng chó con.

Mèo mẹ làm ngay, con vật nào đi qua thấy cửa sò nhà mèo vừa lạ vừa đẹp cũng ghé vào.

— Đây là chị ngỗng lắm điều! — Mèo mẹ nói.

— Con rắn này đáng sợ lắm!

— Cái thằng vừa thò đầu vào là thằng chuột có hại và đáng ghét đấy!

Mèo con cứ nhăm theo mẹ, chẳng mấy chốc đã thuộc. Mèo mẹ rất mừng, còn mèo con thì khoái chí lắm!

Ngày Lễ nhập đàn đã tới!

Cả khu rừng nhộn nhịp, cây cỏ xanh tươi, muôn hoa thắm sắc. Chim vượn hót vang lừng, ong bướm bay rập rờn. Từ các ngả muôn loài vật lũ lượt kéo nhau về dự thi. Đồng ới là đồng!

Chó con tung tăng theo mẹ, nhưng vẫn hồi hộp lo lắng. Mèo con rất là khoái, chạy phóng lên trước, vừa chạy nhảy vừa kêu « meo! meo! ».

Nơi thi là một bãi đất phẳng lì rất rộng, xa nơi rừng rậm để tránh loài thú dữ. Họ hàng nhà sóc đã quét la quét liệt từ mấy hôm trước. Bác gấu tốt bụng và nhiều tuổi nhất được làm chủ lễ. Bác đứng oai nghiêm trên một tảng đá lớn rất cao giữa bãi, vòng trong vòng ngoài là nhiều loài chim muông cầm thú đang đùa vui hót múa.

Bỗng chú tắc kè tắc lười báo giờ và đàn chim vẹt hót ríu ran. Rồi tất cả im phăng phắc.

Mèo con cứ nhăm theo mẹ...

Lễ nhập đàn bắt đầu !

Chó con được thử sức đầu tiên. Họ chó dắt con trao cho bác gấu ; chó con chào bác gấu, chào muôn loài, rồi quay lại chào mẹ và vào cuộc thi.

Chó phải nhảy từng bậc lên một tảng đá cao, rồi co mình nhảy xuống đất, đoạn cầm cò chạy ba vòng quanh bãi. Cuối cùng là phải nhảy lên đớp một bông hoa cắm trên một cành cây. Chó con mệt nhoài, nhưng đều làm được cả, tiếng hò reo cò vũ âm ỉ.

Nghỉ một lát bác gấu dắt chó con đi nhận mặt muôn loài.

Ai cũng lo cho chó con tối dạ. Đầu tiên bác gấu đưa chó con đến gặp bướm.

— Em bướm có vui có khỏe không ?

— Được — Bác gấu khen

— Cháu chào thím khi ạ !

Có tiếng líu ríu của sáo : « A » khá đấy !

Chó con lại theo bác gấu đi tiếp.

— Anh hươu, mai hái hoa cho em nhé !

... Chó con đi suốt một vòng không lẫn một ai. Tiếng reo hò lại vang lên. Thế là chó con được nhập đàn. Bác gấu dắt chó con đi về chỗ đứng của loài chó, cả bầy chó túa ra đón. Chó con chạy theo các bạn lớn tuổi, nhưng vẫn không quên quay lại chào mẹ.

Đến lượt mèo, mèo phải thi khó hơn nhiều. Phải trèo lên một cây rất cao rồi nhảy xuống. Phải vờn và bắt đuôi sóc, mà đuôi sóc thì ngoáy tít mù...

... đi suốt một vòng không lẫn một ai

Tất cả những cái đó, mèo vượt qua dễ dàng. Bao lời trầm trồ khen ngợi lẫn tiếng reo hò dậy đất. Mèo mẹ vui mừng lắm!

Không cần nghỉ, mèo con theo bác gấu đi nhận mặt muôn loài:

— Đây là bạn sáo nhảy tài và hát cũng hay!
Mấy chú ngỗng nhanh nhẩu: « Giỏi lắm! Giỏi lắm! ».

— Đây là anh cáo, cháu quen lắm rồi!

— Được! — Bác gấu khen.

— Thừa bác, đây là con rắn hung dữ!

Bác gấu nghiêm giọng:

— Cháu nhầm rồi! Đây là chị rùa rất hiền lành!

Mèo con run sợ vẫn phải đi tiếp...

— Đây là dê con!

— Được! — Bác gấu động viên.

— Đây là thằng chuột có hại, kẻ thù của họ hàng nhà mèo.

Bác gấu lắc đầu:

— Cháu lẫn lộn hết cả rồi! Đây là chú giời rất có ích!

Nói đoạn bác dắt mèo con trao trả cho mèo mẹ.

Lễ nhập đàn kết thúc!

Hai mẹ con nhà mèo xấu hổ vô cùng. Các loài vật thì đều ngơ ngác, không biết vì sao mèo con thông minh mà lại đồ đốn ra thế! Chỉ có mẹ mèo là hiểu.

Chỉ tại cái cửa sổ con! Cái cửa mà chỉ bằng cái lỗ nhỏ trên tường. Qua cái lỗ nhỏ ấy, mèo con

thấy sao được cả con vật? Nó chỉ thấy cái đầu, cái mặt, nên mèo con lẫn đầu rùa với đầu rắn, nhầm mặt giời với mặt chuột! Thật là tai hại!

Thế là ngay chiều hôm đó, mẹ con mèo phá cái lỗ nhỏ ấy đi. Một cái cửa sổ to đẹp được dựng lên. Sáng sáng, khi mà chó con tung tăng chạy theo các bạn ra bãi, ra rừng, thì mèo con ngoan ngoãn ngồi bên cửa sổ cạnh mẹ, nhằm đọc:

— Đây là chị ngỗng lắm điều!

— Đây mới là lão rắn đáng sợ!

— Kia là bạn giời có ích, chứ không phải thằng chuột có hại!

Mèo con cứ nhầm mãi, nhầm mãi, nhầm mãi... chờ đến kỳ thi sau!

BUI TIẾN ĐẠT

NÔI BẮN KHOẢN CỦA BÉ DẠ HƯƠNG

Cô Huệ, cô Sen, cô Nhài cho đến cô Cầm Chường khó tính cũng đều vui vẻ cho con mình bay giữa ban ngày. Đừng nói ai xa. Chính bé Hồng bên cạnh đã làm Dạ Hương thắc mắc. Này nhé. Mới sáng tinh mơ bạn ấy đã thức dậy, đứng sẵn ở cửa. Kia di Gió đã đến. Bé Hồng chào mẹ Hoa rồi cất đôi cánh tí xiu lên đường.

Mẹ Hoa dặn với theo :

— Con có nhớ hôm nay làm gì không ?

— Thưa mẹ có ạ.

Sáng nào cũng vậy, bạn ấy có nhiệm vụ mang quà của mẹ đến cho ông ngoại đang lúi húi chăm bón mấy gốc cam sau vườn. Bao giờ bé đến, ông cũng dừng tay, chống cuốc đứng lên, quay lại mỉm cười đón bé. Ông thở phào khoan khoái. Không bao giờ ông quên khen :

— Chà thơm quá.

Rồi bạn ấy chào ông ngoại, theo di Gió tiếp tục chuyến đi. Còn bao nhiêu người đang chờ quà của

mẹ. Bạn Nga ở trường Mầm non này. Bạn Mai đang học võ lòng này. Các bạn ấy thích bé Hồng hơn ai hết. Có điều là các bạn nhỏ thích giá tóm được bé Hồng bỏ vào túi mà mang đến trường ! Nhưng lần nào cũng vậy, bé Hồng lần rất nhanh. Lạ chưa ! Còn phải để bạn ấy mang quà của mẹ cho mọi người khác nữa chứ. Dạ Hương nghĩ thầm. Kia có một chú bé con đang nằm trong nôi, chắc chú đang ngủ. Bé Hồng theo bác Năng leo nhẹ vào nôi, thoa lên người chú một lớp phấn hồng thơm. Đi làm về, mẹ chú vẫn có thói quen, việc đầu tiên là cúi xuống nôi thơm thơm vào hai má phúng phính của chú mà nói nựng — chà, con tôi thơm quá ! Ừ mẹ chú có biết đâu, bé Hồng đang đứng cạnh đó, cùng bác Năng mỉm cười...

Ồi chào, cứ thế suốt sáng, suốt chiều bạn ấy đi. Bạn ấy bay trong nắng, trong tiếng chim, cả trong tiếng rì rầm của nhà máy, xe cộ rộn ràng. Có trời mà biết bạn ấy còn đi đến những nơi nào trên mảnh đất thân yêu này. Đôi cánh của bạn ấy sẽ mỏng dần, nhỏ dần. Nhưng đừng ai tưởng bạn ấy sẽ mất đi. Bé Hồng còn mãi, còn mãi, trong nụ cười, niềm vui của mọi người...

Chỉ riêng có bé Dạ Hương, tui thật ! Phải đợi đến đêm. Bao giờ cũng vậy. Hoàng hôn xuống một lúc lâu mẹ mới chịu mở cửa, lắp cho bé đôi cánh nhỏ bay ra ngoài.

... Kề ra đi vào giữa trời đêm cũng có cái thích. Nhất là vào giữa đêm hè khuya khoắt. Di

Gió mang bé Hương đi rất xa, rất xa. Đêm sao yên tĩnh lạ thường. Chính những lúc đó, bé cảm thấy đôi cánh mình, nhẹ hơn, thơm hơn... Nhưng thường vào lúc này chỉ còn các vì sao trên kia còn thức.

Nhưng làm sao bé lên trên đó được... Do đó mà Dạ Hương ghen với các bạn. Tại sao bé lại không được bay trong ánh nắng, trong tiếng chim, trong tiếng rì rào của nhà máy, tiếng xe cộ rộn ràng. Bực thật. Làm như cứ đi giữa ban ngày mẹ sợ con gái mẹ sẽ say nắng mất, hay bụi bặm sẽ làm nhạt mất mùi hương. Hay... tại mình không bằng

... có đôi cánh hương kỳ diệu này

các bạn, mẹ sợ con mẹ ra giữa ban ngày ban mặt sẽ làm cho mọi người khó chịu. Không đâu, bé biết mình lắm chứ. Đêm đêm bé vẫn được nghe các bác Ông bàn tán về mình, về cô bé có đôi cánh hương kỳ diệu này. Bé ở trong những « ngôi nhà » giống như những chiếc lọ hoa thon dài màu trắng xinh xinh. Mẹ bảo : Ban đêm « nhà » quét vôi trắng các bác Ông thợ cần mẫn mới biết mà tìm đến hút nhụy, hút hương gây mê cho người ! Ôi ! Những ngôi nhà trắng xinh xinh, nhỏ ỏi là nhỏ. Nhà của bé Dạ Hương đó. Nhưng đừng ai coi thường nhé. Mỗi lần mẹ mở cửa, cả khu vườn đêm sức nức mùi hương. Chẳng thể mà ai qua lại cũng phải dừng chân. Nhưng rồi một hôm, có mấy cô bé, cậu bé rủ nhau chạy lại. Họ riu riu tíu tít :

— Các cậu có nghe không, hoa gì thơm quá ?
Nghe họ nói mà buồn cười. Ai đời đi nghe một mùi hương kia chứ. Mà bé Hương có biết nói bao giờ đâu. Nhưng thôi, hãy nghe họ bàn tán về mình những gì đã nào. Một cô bé nhanh nhẩu :

— Hoa Ngọc Lan đấy !

Tiếng một chú bé : — Thế mà cũng đòi biết. Hoa Ngọc Lan thơm ban ngày cậu ạ. « Hoa Dạ Hương đó ».

— Tên hay quá nhỉ. Nhiều tiếng cùng kêu lên. Mẹ ời ! mẹ có nghe không, họ khen cả tên mẹ con mình đấy. Nhưng chưa kịp hết mừng thì một cô bé nào đó cất giọng chua như dấm :

— Tên đẹp gì thì đẹp, chứ thơm ban đêm chả thích đâu.

Nhiều tiếng cùng nói: « thì nhất định rồi »... Ngay sau đó, bé bèn thủ thỉ nói với mẹ tất cả nỗi băn khoăn của mình. Mẹ vuốt nhẹ đôi cánh thơm của cô con gái yêu:

— Con ơi, mẹ đã dồn sức trong một ngày, trong một mùa, không, trong cả một năm mới có được cho con những đôi cánh thơm bé nhỏ này. Con đừng lên trời. Đúng, trên đó chỉ có các ông sao. Kia con thấy không. Đèn phòng nhà ai giờ này còn sáng. Chắc có chú nào đang cặm cụi đọc sách. Con hãy đến với chú ấy đi. Nhè nhẹ con nhé. Dì Gió sẽ nâng con lên. Con trèo qua cửa sổ vào thăm chú ấy, chú sẽ ngừng đầu lên, từ từ bỏ sách, rồi đứng dậy đi lần ra phía cửa. Con đừng sợ, chú ấy chẳng làm gì con đâu. Con cũng đừng lo sẽ mất công. Trong dòng chữ đêm nay biết đâu sẽ có quyền chút quà của mẹ con mình đó. Kia, con lắng nghe. Có tiếng guốc ai ngoài ngõ. Cô công nhân nhà này làm ca đêm về đó. Con hãy chạy ra đón. Con hãy cùng dì Gió lau hộ mấy giọt mồ hôi cho cô ấy nhé. Cô ấy sẽ mỉm cười. Đêm tối con không thấy cô ấy cười đâu. Nhưng con hãy tin, có con đến, cô ấy sẽ rất vui. Sau đó, con ghé vào chiếc giường cạnh cửa sổ. Bé Nga vẫn hay nằm ngủ ở đó. Con đến, bé không hay biết gì đâu, bé đang ngủ say. Con vào màn, khẽ len vào trong giấc ngủ của bé, đưa bé bay vào giấc mơ rất đẹp của tuổi thơ...

Chắc có chú nào đang cặm cụi đọc sách

Kìa, con còn muốn bay xa, xa hơn nữa phải không? Ôi, nếu mẹ có sức, mẹ sẽ chấp cho con những đôi cánh rộng lớn hơn. Con sẽ tha hồ bay đi khắp mọi miền đất nước. Giờ này trên khắp mảnh đất thân yêu này có bao nhiêu người đang thức... Con ơi, hãy làm theo sức mình, và bao giờ cũng nhớ làm hết sức mình...

Bé Hương vui vẻ chào mẹ. Em chấp chới đôi cánh non lên đường.

VĂN BIÊN

thuongmaitruongxua.vn

BIÊN TẬP : NGUYỄN BIỂU
TRÌNH BÀY : THY NGỌC
SỬA BẢN IN : Y NGUYỄN

In 45.030 cuốn tại Nhà in Sài-Gòn Ấn-Quán — Thành phố Hồ Chí Minh
Khuôn khổ 14,5 x 20,5 — Số xuất bản 20/KĐB — In xong tháng 3-1978
Gửi lưu chiều tháng 3-1978.